

راهنمای آموزش خودمراقبتی به بیمار، حین بستری

پیوند کلیه

پیوند کلیه به معنی جایگزین کردن کلیه بیمار با یک کلیه سالم است. با این فرایند کلیه جدید در بدن شما به کار می افتد، این پروسه درمانی کمی زمان بر است، اما با رعایت دستورات پزشک با موفقیت به پایان می رسد. پیوند می تواند به شما زندگی راحت تری را هدیه دهد و شرایط بهتری برای سلامتی شما به وجود می آید.

مراحل ارزیابی فرد برای پیوند کلیه شامل موارد زیر است:

ارزیابی سلامت روان: پیش از عمل پیوند عضو، شرایط روانی و اجتماعی شخص، از جمله استرس، مسایل مالی و میزان پشتیبانی فرد توسط خانواده یا سایر افراد سنجیده می شود. این مسایل می توانند در نتیجه ی پیوند بسیار تاثیرگذار باشند. در صورتی که اهداکننده عضو، در قید حیات باشد نیز چنین ارزیابی هایی روی فرد انجام خواهد شد.

تست خون: آزمایش خون برای پیدا کردن اهدا کننده مناسب، بررسی میزان اولویت فرد در صف انتظار و کاهش احتمال پس زده شدن عضو توسط بدن بیمار انجام می گیرد.

معاینه: در روند این معاینات، سلامت کلیه های شخص و به طور کلی سلامت بدن او مورد بررسی قرار خواهد گرفت. این معاینات و آزمایش ها می تواند شامل مواردی چون عکسبرداری با اشعه ایکس، سونوگرافی، نمونه برداری از کلیه و معاینات دندانپزشکی باشد؛ همچنین برای بانوان، معایناتی مانند پاپ اسمیر (بررسی سلول های دهانه رحم و معاینات زنان) و ماموگرافی (عکس برداری از سینه با اشعه ی ایکس) نیز در کنار سایر آزمایش ها انجام خواهد شد.

پیش از انجام عمل پیوند، مراحل زیر باید طی شود:

تیم پیوند، روش کار خود را برای شما توضیح داده و شما می توانید با پرسیدن سوال، ابهامات خود را در این زمینه برطرف کنید.

- شما باید یک فرم رضایت را امضا کنید که در آن به تیم پزشکی خود، اجازه انجام عمل جراحی را می‌دهید. این فرم را با دقت مطالعه کرده و در صورتی که قسمتی از آن برایتان شفاف نیست، در مورد آن سوال کنید.

- در صورتی که تا پیش از مراجعه، دیالیز مرتب داشته اید، پیش از انجام عمل نیز دیالیز خواهید شد.

- در صورتی که دریافت عضو از اهدا کننده زنده صورت می‌گیرد، باید از هشت ساعت پیش از عمل جراحی چیزی نخورید. در مواردی که کلیه اهدایی از بدن بیمار مرگ مغزی گرفته شده است، از زمانی که به شما اطلاع می‌دهند نباید چیزی میل کنید تا در برنامه درمانی قرار گیرید.

- سابقه پزشکی شما مهم است، هر بیماری که دارید پزشک و پرستار خود را در جریان بگذارید تا به مراقبت های ویژه آن بیماری توجه گردد.

عمل پیوند کلیه در بیمارستان انجام می‌شود و روش‌های انجام آن، بسته به تیم پزشکی و شرایط پزشکی شما متفاوت خواهد بود.

به طور کلی؛ برای عمل پیوند کلیه مراحل زیر انجام می‌شود:

- در ابتدا، بیمار لباس‌های خود را درآورده و گان بیمارستانی (لباس‌های راحت بیمارستان‌ها) به تن می‌کند.

- یک خط وریدی (IV line) برای شما برقرار می‌شود.

- ممکن است کاتترهای (لوله‌ای برای انتقال مایعات) دیگری نیز برای بررسی وضعیت قلب، فشار خون و نمونه‌گیری از خون، (روی گردن و مچ دستتان یا قسمت‌های دیگر بدن مثل ناحیه استخوان ترقوه و رگ‌های قسمت کشاله ران) تعبیه گردد.

- شیو ناحیه عمل جراحی باید با شیوه صحیح و بهداشتی انجام گردد.

- در اتاق عمل برایتان سوند گذاشته میشود و بعد از عمل بطور دقیق حجم ادرار اندازه گیری می شود.

- شما باید روی تخت اتاق عمل به پشت بخوابید.

مراحل بعد از انجام جراحی پیوند کلیه

- پس از جراحی، شما را به اتاق ریکاوری می‌برند. هنگامی که فشار خون، نبض و تنفس شما ثابت شد و هوشیار بودید، به بخش منتقل می‌شوید. برای پیوند کلیه بیمار معمولاً چندین روز در بیمارستان می‌ماند.

- یک کلیه از یک اهدا کننده زنده ممکن است بلافاصله شروع به ادرار کردن کند. تولید ادرار در پیوند از جسد ممکن است بیشتر طول بکشد. یا حتی لازم باشد دیالیز را تا زمانی که برون ده ادرار طبیعی شود، ادامه دهید.

- شما یک کاتتر catheter در مثانه خود خواهید داشت تا ادرار را تخلیه کند. مقدار ادرار برای بررسی نحوه عملکرد کلیه جدید اندازه گیری می شود.

- تا زمانی که بتوانید خودتان به اندازه کافی بخورید و بنوشید، مایعات IV دریافت خواهید کرد.

- نمونه خون اغلب برای بررسی وضعیت کلیه جدید و همچنین سایر عملکردهای بدن مانند کبد، ریه ها و سیستم خونی گرفته می شود.

- شما به آرامی از مایعات به غذاهای جامدتر در صورت تحمل حرکت خواهید کرد. مایعات شما ممکن است تا زمانی که کلیه جدید به طور کامل کار نکند، محدود باشد.

- روز بعد از عمل ممکن است شروع به حرکت کنید. شما باید چند بار در روز حرکت کنید. طبق توصیه پزشک شما، از مسکن برای درد استفاده کنید پرستاران، و سایر اعضای تیم پیوند به شما می آموزند که چگونه پس از ترخیص از بیمارستان، از جمله مراقبت از برشها، از خود مراقبت کنید. زمانی که علائم حیاتی شما ثابت است، کلیه جدید کار می کند و نیازی به مراقبت مداوم در بیمارستان ندارید و آماده رفتن به خانه خواهید بود.

- برای اینکه کلیه پیوندی در بدن شما عملکرد مناسبی داشته باشد و یا پس زده نشود، تا پایان عمر به شما داروهایی داده می شود تا از رد شدن کلیه جلوگیری شود. هر فرد ممکن است واکنش متفاوتی به داروها نشان دهد.

- داروهای ضد درد جدید به طور مداوم در حال توسعه و تایید هستند. تیم مراقبت های بهداشتی شما رژیم های دارویی را برای رفع نیازهای شما تنظیم می کند.

- عفونت هایی که به ویژه در معرض خطر ابتلا به آنها خواهید بود عبارتند از: عفونت قارچی دهان (برفک دهان)، تبخال و ویروس های تنفسی.

References : 1. clinicalkey 2. mayoclinic 3. Brunner & Suddarth's Textbook of Medical-Surgical Nursing 4. familydoctor 5. Betterhealth

تهیه شده در واحد آموزش سلامت بیمارستان افضل پور کرمان. پاییز 1403